

OSNOVNA ŠOLA F. S. FINŽGARJA LESCE

Begunjska cesta 7, 4248 Lesce, 04/53 37 600, info@oslesce.si, www.oslesce.si

Na podlagi 60. e člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06) je svet Osnovne šole F. S. Finžgarja Lesce 21. 2. 2019 sprejel

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA v Osnovni šoli F. S. Finžgarja Lesce

1. člen

(namen pravil)

Ta pravila natančneje opredeljujejo dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, kršitve, postopke in ukrepe v primeru kršitev pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev.

2. člen

(opredelitev pojmov)

- a. Učenec/učenka (v nadaljevanju učenec) je izraz za udeleženca ali udeleženko v učnem procesu, ki obiskuje pouk v Osnovni šoli F. S. Finžgarja Lesce in ni delavec šole.
- b. Mlajši učenec je učenec, ki še ni dopolnil 14 let.
- c. Starejši učenec je učenec, ki je že dopolnil 14 let.
- d. Učenec s posebnimi potrebami je učenec z odločbo pristojne institucije, s katero so ugotovljene in opredeljene posebne potrebe tega učenca.
- e. Kršitev je vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju z veljavno zakonodajo, s temi pravili ali z ostalimi akti šole. Kršitve razčlenjujemo s temi pravili na lažje, težje in najtežje.
- f. Postopek je proces, ki se začne z opredelitvijo kršitve in konča z vzgojnim ukrepom, ki je v skladu s temi pravili.
- g. Vzgojni ukrep je končni rezultat postopka, ki na zakonit in predvidljiv način določa odziv šole na ugotovljeno kršitev.

3. člen

(dolžnosti in odgovornosti učenca)

Dolžnosti učenca so, da:

- a. redno obiskuje pouk in izbirne predmete ter ostale načrtovane aktivnosti,
- b. ravna v skladu s pravili šolskega in hišnega reda,
- c. spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole z upoštevanjem drugačnosti,
- d. v šoli in izven nje skrbi za lastno zdravje in varnost,
- e. spoštljivo ravna s šolsko lastnino,
- f. skrbno prinaša šolske potrebščine,
- g. sodeluje v šolskih aktivnostih,
- h. izpolnjuje svoje učne in druge obveznosti,
- i. sodeluje pri urejanju šolske okolice in prepoznavnosti šole.

Učenec je odgovoren za dosledno izpolnjevanje svojih dolžnosti in kršitve zakonskih in šolskih predpisov, vključno s temi pravili. Mlajši učenec ni kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Starejši učenec je kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Učenec je odškodninsko odgovoren po splošnih pravilih civilnega prava (obligacijskega zakonika).

4. člen

(načini zagotavljanja varnosti)

Nadzor na šolskem območju je organiziran z dežurstvom učiteljev.

Učencem zagotavljamo varnost:

- a. z doslednim izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu;
- b. z izvajanjem osnovnega preventivnega zdravstvenega programa;
- c. z izvajanjem prometno varnostnega programa, ki obsega:
  - izvajanje učnega programa prometne vzgoje pri rednem pouku,
  - vsakodnevno osveščanje učencev o doslednem upoštevanju prometnih predpisov pri vključevanju v promet kot pešci, kolesarji ali kot vozači, s poudarkom na odgovornem vedenju,
  - prikaz šolskih poti s prometno varnostnim načrtom na spletni strani šole,
  - obveščanje staršev o njihovi vlogi in odgovornosti pri vzgoji otrok za varno vključevanje v promet,
  - urejanje prometa s prometno signalizacijo na vseh dohodih v šolo, omejitev dostopa vozil do šolske stavbe,
  - drugo;
- d. z varovanjem in nadzorom vhodov v šolo in garderob učencev;
- e. z videonadzorom šolskih prostorov in okolice šole;
- f. z dežurstvom učiteljev med vsemi odmori, pred poukom in po pouku do 13:55 ure;
- g. z oblikovanjem oddelkov in skupin učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in z zagotavljanjem ustreznega števila spremljevalcev v različnih dejavnostih, v skladu z veljavnimi normativi in standardi in navodili za izvajanje učnih načrtov;
- h. z varovanjem šolskih objektov matične in podružnične šole z alarmnim sistemom, povezanim z varnostno službo ter njihovimi dnevnimi in nočnimi obhodi.

Naloge dežurnih učiteljev

Učitelji dežurajo med odmori, pred in po pouku na določenih mestih. Tako zagotavljajo red in disciplino na hodnikih, v garderobah in učilnicah ter pomagajo dežurnim učencem.

Naloge rediteljev

Vsak teden so v oddelku učenci reditelji. Njihova naloga je, da:

- a. ob pričetku ure javijo učiteljem odsotnost učencev;
- b. po vsaki učni uri očistijo tablo in uredijo učilnico;
- c. prinesejo malico in po njej pospravijo;
- d. obvestijo ravnatelja ali njegovega pomočnika, če učitelja več kot 10 minut po zvonjenju ni k pouku.

5. člen
(pravila obnašanja in ravnanja)

Obnašanje med poukom

- a. Pouk poteka mirno pod vodstvom učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Učenci so pri pouku prisotni, sedijo na svojih mestih, pripravijo potrebne pripomočke, poslušajo razlago, upoštevajo navodila in opozorila učiteljev ter po končani uri za seboj pospravijo. Iz učilnice odidejo, ko jim učitelj to dovoli.
- b. Učenec, ki zamudi pouk, takoj odide v učilnico in se opraviči učitelju, dela pa ne moti.
- c. Med poukom ni dovoljeno žvečiti.
- d. Učenci upoštevajo navodila učiteljev o pravilih v posamezni učilnici oziroma o načinih ravnanja s posameznimi predmeti.
- e. Učenec, ki med poukom nepričakovano zbolí ali se poškoduje in je potreben odhod domov, počaka na tistega, ki ga pride iskat, v razredu, kjer bi sicer imel pouk.

Oblačila in obutev

- a. Učenci si v garderobah sezujejo čevlje in se preobujejo v copate. Nošenje copat je obvezno. Čevlje in vrhnja oblačila puščajo v garderobi v garderobnih omaricah. Učenci skrbijo za urejenost garderobnih omaric in garderobe.
- b. Pri pouku športa so učenci oblečeni v športna oblačila in obuti v športne copate. Nakita, ur, verižic in večjih uhanov zaradi varnosti učenci med poukom športa ne smejo nositi.
- c. Na športnih dnevih, ekskurzijah in drugih oblikah šolskih dejavnosti izven prostorov šole morajo biti učenci oblečeni in obuti v skladu z navodili učiteljev.

Mobilni telefoni in druge elektronske naprave

- a. V času šolskih in obšolskih dejavnosti ter med odmori je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav prepovedana, razen če je potrebna za zagotavljanje varnosti ali zdravja učenca oziroma po navodilih učitelja ali izvajalca dejavnosti. Učenci, ki prinašajo elektronske naprave v šolo, jih na lastno odgovornost puščajo v garderobnih omaricah.
- b. V nujnih primerih lahko učenci uporabijo telefon v tajništvu šole.
- c. Zvočno in slikovno snemanje in fotografiranje učencev in delavcev šole brez njihovega soglasja ni dovoljeno.

Čakanje na pouk

- a. Učenci ob zvonjenju počakajo učitelje v učilnicah; ob zvonjenju so pripravljene na pouk in na svojih mestih.

Gibanje po šoli

- a. Učenci prihajajo v šolo 10 minut pred pričetkom pouka.
- b. Pred poukom gibanje po šoli ni dovoljeno, razen v primerih predur in zadrževanja v šolski knjižnici. Po pouku gredo učenci domov.
- c. Prvošolce starši pospremiijo do učilnice oziroma dežurnega učitelja.

- d. Učenci iz podaljšanega bivanja odhajajo domov v spremstvu staršev ali sami (na osnovi pisnega dovoljenja staršev). Starši, ki pridejo po svojega otroka, ne vstopajo v učilnico oziroma jedilnico.
- e. Med odmori se učenci zadržujejo v učilnici (če je zaklenjena, pred učilnico) ali v knjižnici.
- f. Učenci se med odmori ne zadržujejo v garderobi. Za potrebe pouka gredo med odmori lahko v garderobo do svoje omarice in iz nje vzamejo potrebščine.
- g. V jedilnico vstopajo le učenci, naročeni na obrok, v času malice in kosila.
- h. V telovadnico vstopajo učenci ob prisotnosti učitelja. Nanj počakajo v garderobah.
- i. V času prostih ur učenci počakajo v za to določeni učilnici.
- j. V dopoldanskem času učenci ne zapuščajo šole, razen za potrebe pouka, pod vodstvom oziroma naročilom učitelja ali strokovnih delavcev.

Uporaba kolesarnice

Vstop v kolesarnico je dovoljen le učencem, ki tam shranjujejo kolo oziroma skiro. Nepotrebno zadrževanje v kolesarnici ni dovoljeno.

Prehrana

- a. Hrano uživajo učenci v jedilnici oziroma v učilnici. Upoštevati morajo kulturo prehranjevanja. Po jedi pripravijo za seboj.
- b. Hrane ni dovoljeno odnašati iz jedilnice.
- c. Učenci, ki gredo na kosilo, pustijo torbe zložene na za to določenih mestih pred jedilnico.

Skrb za lastnino in urejenost šole

- a. Za svoje stvari skrbijo in odgovarjajo učenci sami.
- b. V šolskih in drugih prostorih, kjer se odvijajo šolske in občolske dejavnosti, vsi učenci spoštujejo šolsko in tujo lastnino.
- c. Če učenci opazijo poškodbe na šolski opremi ali drugih pripomočkih, o tem obvestijo učitelje.
- d. Učenci ne smejo namenoma povzročiti škode na šolskem inventarju.
- e. Če učenec izgubi ključek od svoje omarice, šola poskrbi za novega in stroške izdelave zaračuna staršem.

Skrb za čistočo

V šolskih prostorih in v sanitarijah učenci skrbijo za čistočo, varčnost s papirjem in vodo in se v njih ne zadržujejo po nepotrebem.

Prepovedi in omejitve

Na območju šolskega prostora je prepovedano:

- a. kajenje in uživanje mamil ali drugih prepovedanih substanc;

- b. uživanje alkoholnih pijač;
- c. uporaba pirotehničnih in drugih sredstev, ki lahko ogrožajo zdravje ali življenje;
- d. vsako fizično in psihično nasilje nad učenci in delavci šole;
- e. namerno uničevanje šolske lastnine ali lastnine drugih učencev in delavcev šole;
- f. neupravičeno zapuščanje šolskih prostorov v času poteka vzgojno-izobraževalnega procesa;
- g. vstopanje v šolo z rolerji, skiroji;
- h. nedovoljeno fotografiranje in snemanje;
- i. vsa ostala dejanja, ki jih veljavna zakonodaja opredeljuje kot kazniva.

Prevzemanje učencev iz šole v prvi triadi

Starši so dolžni v pisni obliki sporočiti šoli seznam vseh oseb, ki lahko prevzamejo učenca iz šole. Šola so dolžni tudi seznaniti z omejitvami, kot je prepoved približevanja učencu. Kadar učitelj dvomi, da je oseba, ki želi otroka prevzeti, do tega res upravičena, pri starših preveri upravičenost osebe do prevzema otroka. Šola ne sme izročiti učenca osebi, ki kaže vidne znake opitosti ali vpliva nedovoljenih snovi. Šola pokliče drugega starša (če ta ne obstaja, pokliče zakonitega zastopnika otroka), ki mora organizirati varno spremstvo učenca.

6. člen (kršitve)

Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s pravili šolskega reda, ostalimi akti šole ali veljavno zakonodajo. Kršitve delimo na lažje, težje in najtežje. Pri razvrščanju kršitev si pomagamo s prilogo A tega pravilnika.

7. člen (postopki in ukrepi v primeru kršitev)

V primeru ugotovljenih kršitev in 6. člena teh pravil lahko šola sproži ustrezne postopke in ustrezno ukrepa proti kršitelju. Pri tem mora dosledno upoštevati naslednja načela:

- a. Učencu se ne sme izreči ukrepa, s katerim bi bile kršene njegove zakonite pravice.
- b. Spore je potrebno najprej reševati na miren način.
- c. Načelo postopnosti: proti kršitelju, pri katerem je bila prvič ugotovljena kršitev, mora šola uvesti postopek, ki vodi do najmilejšega predvidenega ukrepa. V primeru nadaljnjih kršitev se ukrepi stopnjujejo.
- d. Kršitev mora biti ugotovljena brez razumnega dvoma. V nasprotnem primeru šola proti kršitelju ne sme ukrepati.
- e. Načelo sorazmernosti: izrečeni ukrep mora biti sorazmeren s težo kršitve.
- f. Načelo individualizacije: pri izbiri postopka in izreku vzgojnega ukrepa je potrebno upoštevati vse subjektivne in objektivne okoliščine primera.
- g. Načelo kontradiktornosti: kršitelju je potrebno omogočiti izjavo o kršitvenem dejanju ali dogodku in o izjavah nasprotne strani.
- h. Proti kršitelju se v isti zadevi lahko ukrepa samo enkrat.
- i. Privilegij zoper samoobtožbo: šola od kršitelja ne sme pridobiti priznanja krivde ali kakršnihkoli izjav o kršitvi na nezakonit način.

Pri izbiri postopkov in vzgojnih ukrepov si pomagamo s prilogo A teh pravil. Pri tem je potrebno upoštevati, da takrat, ko učitelj to presodi (nekateri učenci s posebnimi potrebami, posebne okoliščine itd.), lahko o postopku in ukrepu odloča tričlanska komisija, ki presodi o ustreznosti postopka za izrek vzgojnega ukrepa in izbiri vzgojnega ukrepa.

8. člen
(tričlanska komisija)

Tričlanska komisija obravnava težje kršitve, za katere je v prilogi A teh pravil predviden postopek pred tričlansko komisijo. Naloga tričlanske komisije je tudi opredeljevanje kršitev, ki v prilogi A teh pravil niso navedene, in predlaganje postopkov in ukrepov, ki so sicer v prilogi A teh pravil predvideni, vendar bi bili zaradi osebnih ali drugih okoliščin v konkretni zadevi neprimerni. Tričlanska komisija predlaga postopek in možne ukrepe za obravnavo teh kršitev.

Tričlansko komisijo skliče ravnatelj za vsak primer posebej (ad hoc). Predsednika komisije izvolijo sproti člani komisije.

9. člen
(organiziranost učencev)

Oddelčna skupnost

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka.

Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v skupnost učencev šole. Volitve so tajne.

Skupnost učencev šole

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole, ki sprejme letni program dela. Skupnost učencev ima mentorja, ki ga imenuje ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole.

Šolski parlament

Šolski parlament je izvršilni organ skupnosti učencev šole. Sestavljajo ga učenci, ki jih izvoli skupnost učencev šole. Število predstavnikov je toliko, kolikor je oddelkov na šoli. Sklicatelj šolskega parlamenta je mentor skupnosti učencev šole. Pobudo za sklic šolskega parlamenta lahko poda tudi predstavnik oddelčne skupnosti ali ravnatelj. Šolski parlament se skliče najmanj dvakrat letno.

10. člen
(opravičevanje odsotnosti)

Pouk je določen z urnikom. K uram prihajajo učenci in učitelji točno. V primeru zamude so se učenci dolžni opravičiti in navesti vzrok. Neopravičena zamuda se kaznuje z neopravičeno uro.

Vsak izostanek svojega otroka morajo starši opravičiti v roku petih delovnih dni po prihodu učenca v šolo.

Koriščenje izrednih prostih dni so starši dolžni najaviti 3 dni pred izostankom.

Izreden odhod iz šole (slabo počutje, zdravniški pregledi, druge obveznosti ...) je dovoljen le z vednostjo razrednika oziroma učitelja, ki v razredu poučuje v času odhoda, in to v spremstvu staršev ali skrbnikov učenca.

Po programu osnovne šole mora šola v vsakem razredu izpeljati s predmetnikom opredeljeno število kulturnih, naravoslovnih, tehniških in športnih dni. Dnevi dejavnosti so del rednega programa osnovne šole, zato so se jih učenci dolžni udeleževati. Organizacija teh dni zahteva dogovarjanje in usklajevanje tudi z zunanjimi izvajalci, organizacijo prevoza, določitev ustreznega normativnega števila spremljevalcev, zato je treba morebitno odsotnost učencev napovedati pisno vsaj tri dni pred izvedbo, razen v primeru nenadne bolezni.

V primeru odsotnosti učenca samo na dnevu dejavnosti je treba šoli predložiti opravičilo. V nasprotnem primeru so starši dolžni poravnati stroške izvedbe dneva dejavnosti.

11. člen

(sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev)

Sistematski pregledi in cepljenje

Splošni sistematski pregledi in cepljenje se izvajajo v 1. in 6. razredu, medtem ko se v 3. in 8. razredu izvaja zgolj sistematski pregled.

Zobozdravstvene storitve

Na šoli je zobna ambulanta, tako da imajo učenci zagotovljeno zobozdravstveno storitev in sistematično od 1. do 9. razreda. Program zobozdravstvene vzgoje je namenjen pravilnemu in rednemu čiščenju zob.

Dolžnost seznanitve

Starši so dolžni obvestiti šolo o zdravstvenem stanju učenca in posebnih zahtevah za ohranjanje njegovega zdravja, kadar je to potrebno za zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva učenca v času pouka in dejavnosti izven prostorov šole.

12. člen

(veljavnost pravil in izjava o seznanitvi)

Pravila šolskega reda začnejo veljati po sprejetju na Svetu šole. Z njimi se seznanijo vsi zaposleni delavci, učenci šole in njihovi starši.

Lesce, 11. 6. 2019

Štev.: 6006-1/2019/2

Peter Kolman, predsednik Sveta šole

POGOVOR UČITELJA Z UČENCEM

1. Učitelj čim prej po ugotovljeni kršitvi pokliče učenca na pogovor.
2. Učitelj učencu razloži, kakšno kršitev je ugotovil.
3. Učenec lahko poda svoje mnenje o učiteljevi ugotovitvi.
4. Učitelj ustno opozori učenca, da je kršitev v nasprotju s pravili šolskega reda in ga seznani z ukrepi v primeru ponovitve kršitve.
5. Učitelj zapiše zaznamek o svojem pogovoru z učencem.

POGOVOR RAZREDNIKA Z UČENCEM

1. Oseba, ki je zaznala kršitev (učitelj, drug delavec šole, učenec) mora ustno seznaniti razrednika učenca, ki naj bi kršil pravila šolskega reda, z vrsto kršitve in imenom kršitelja.
2. Razrednik čim prej po prejetem ustnem obvestilu pokliče učenca v diskreten prostor.
3. Razrednik učencu razloži, kdo in kakšno kršitev je ugotovil.
4. Učenec lahko poda svojo izjavo glede prejšnje točke.
5. Razrednik ustno opozori učenca, da je kršitev v nasprotju s pravili šolskega reda in ga seznani z ukrepi v primeru ponovitve kršitve.
6. Če razrednik nesporno ugotovi, da je učenec kršil pravila šolskega reda in je v teh pravilih za ugotovljeno kršitev predpisan ukrep, na podlagi načela individualizacije vzgojnih ukrepov izreče učencu vzgojni ukrep, ki je sorazmeren s težo in pogostostjo kršitve.
7. Razrednik zapiše zaznamek o svojem pogovoru z učencem.

ŠOLSKA MEDIACIJA

1. Šolska mediacija se začne na ustno vabilo šolskega mediatorja sprtim učencem.
2. Šolski mediator se z učenci dogovori o času in kraju mediacije.
3. Ob dogovorjenem času in na dogovorjenem kraju se zberejo vsi vabljeni in šolski mediator.
4. Šolski mediator udeležence pouči o temeljnih načelih in postopku mediacije.
5. Vsi udeleženci mediacije podpišejo izjavo, da bodo spoštovali pravila postopka in končni dogovor (mediacijski sporazum).
6. Mediacijo vodi šolski mediator, ki pri svojem delu uporablja različne tehnike.
7. Po uspešni mediaciji šolski mediator z učenci sestavi mediacijski sporazum.
8. Če mediacija ne uspe, se za rešitev spora uporabijo drugi postopki, predpisani v dodatku pravil šolskega reda.
9. V primeru kršitve mediacijskega postopka se mediacija prekine in se za rešitev spora uporabijo drugi postopki, predpisani v dodatku pravil šolskega reda.
10. V primeru kršitve mediacijskega sporazuma, se izvede nova mediacija, oz. se po potrebi za rešitev spora uporabijo drugi postopki, predpisani v dodatku pravil šolskega reda.

POSTOPEK PRED TRIČLANSKO KOMISIJO

1. Oseba, ki je ugotovila kršitev, za katero je predviden postopek pred tričlansko komisijo, pisno obvesti predsednika tričlanske komisije v roku 3 delovnih dni od ugotovljene kršitve. V obvestilu navede ime kršitelja in čim bolj podrobno opiše ugotovljeno kršitev.
2. Člani komisije izvolijo predsednika tričlanske komisije.
3. Predsednik tričlanske komisije skliče zasedanje tričlanske komisije najkasneje v osmih dneh po prejemu obvestila o ugotovljeni kršitvi.
4. Na zasedanju tričlanske komisije morajo biti prisotni vsi trije člani.
5. Tričlanska komisija preuči dejansko stanje. Po potrebi povabi prijavitelja in kršitelja, da povesta dodatne informacije, ki lahko komisiji pomagajo pri razreševanju zadeve. Kršitelj lahko poda izjavo izključno s pisnim soglasjem staršev, ki so lahko pri podajanju izjave prisotni.
6. Tričlanska komisija opredeli težo kršitve. Kadar ne gre za najtežjo kršitev, predlaga ustrezen postopek, lahko pa tudi neposredno ukrep proti kršitelju. Pri tem mora upoštevati posebne potrebe, prištevnost in starost kršitelja.
7. Če tričlanska komisija ugotovi, da je kršitev najtežje vrste, zadevo nemudoma odstopi pristojnim institucijam.
8. Svoje ugotovitve komisija zapiše v zapisniku.

ODSTOP OBRAVNAVE KRŠITVE PRISTOJNIM INSTITUCIJAM

1. Oseba, ki je ugotovila kršitev ali ji je bila zaupana informacija o kršitvi, o tem nemudoma ustno obvesti vodstvo šole ali svetovalnega delavca in razrednika. Vodstvo šole o tem zapiše uradni zaznamek.
2. Oseba, ki je obvestilo prejela, nemudoma pokliče pristojno institucijo.
3. Pristojna institucija prevzame vodenje postopka. Šola mora na zahtevo institucije zagotoviti svoje sodelovanje z institucijo.

POGOVOR ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE, RAZREDNIKA, VODSTVA ŠOLE IN UČENCA S STARŠI

1. Razrednik ali šolska svetovalna delavka koordinira termin pogovora s sodelujočimi (razrednik, starši, svetovalna služba in/ali vodstvo šole).
2. Na podlagi načela kontradiktornosti (z obojestranskimi izjavami) se razčisti konkretno dejansko stanje kršitve.
3. Svetovalna služba/razrednik/vodstvo šole izreče ustrezeni ukrep.
4. Pogovor razrednik zapiše v zapisnik. Podpišejo ga vsi udeleženi, ki prejmejo izvod tega zapisnika.

POSTOPEK IZREKANJA VZGOJNEGA OPOMINA

1. Postopek je predpisan v zakonodaji (gl. Zakon o osnovni šoli)

POGOVOR RAZREDNIKA S STARŠI

1. Razrednik se s starši ustno ali pisno dogovori za sestanek, ki mora biti v prostorih šole.
2. Razrednik se, ne glede na izid pogovora, samostojno odloči za ukrep, ki ga bo izrekel kršitelju.
3. Po pogovoru razrednik zapiše zaznamek.

RAZREDNIK OBVESTI STARŠE

1. Razrednik sestavi pisno obvestilo staršem, v katerem navede učenčevo kršitev.
2. Pisno obvestilo razrednik pošlje staršem kršitelja s priporočeno pošto.
3. Če razrednik v roku treh delovnih dni ne prejme podpisane vsebine ali dvomi, da so jo resnično podpisali starši kršitelja, obvesti starše s priporočeno pošto.

POGOVOR UČITELJA Z RAZREDNIKOM

1. Učitelj, ki je zaznal kršitev, obvesti razrednika učenca, ki je storil kršitev. Predstavi mu zadevo.
2. Razrednik začne postopek v skladu s pravili šolskega reda.
3. Učitelj in razrednik zapišeta uradni zaznamek o pogovoru.

POGOVOR KNJIŽNIČARJA Z RAZREDNIKOM

1. Knjižničar obvesti razrednika učenca, ki je storil kršitev. Predstavi mu zadevo.
2. Razrednik začne postopek v skladu s pravili šolskega reda.
3. Knjižničar in razrednik zapišeta uradni zaznamek o pogovoru.

POGOVOR KNJIŽNIČARJA Z UČENCEM

1. Knjižničar čim prej po ugotovljeni kršitvi pokliče učenca na pogovor.
2. Knjižničar učencu razloži, kakšno kršitev je ugotovil.
3. Učenec lahko poda svoje mnenje o knjižničarjevi ugotovitvi.
4. Knjižničar ustno opozori učenca, da je kršitev v nasprotju s pravili šolskega reda in ga seznaniti z ukrepi v primeru ponovitve kršitve.
5. Knjižničar zapiše uradni zaznamek o svojem pogovoru z učencem in presodi, če je glede na pravila šolskega reda dolžan o kršitvi obvestiti razrednika.

POGOVOR S ŠOLSKIM MEDIATORJEM

1. Mediator, ki je zaznal kršitev, opozori kršitelja in mu razloži, da se v primeru ponavljajoče kršitve mediacijskega postopka slednji prekine. Kršitelja seznanjajo z ukrepi, predvidenimi v pravilih šolskega reda, kadar mediacija ne uspe.
2. Kadar gre za pogovor zaradi ponavljajoče kršitve mediacijskega postopka, šolski mediator prekine mediacijo in postopa v skladu s pravili šolskega reda – sproži predvideni postopek v primeru neuspele mediacije. Šolski mediator zapiše izjavo, da je mediacija neuspešno končana, in o tem obvesti razrednike udeležencev mediacije.

POGOVOR ŠOLSKEGA MEDIATORJA Z RAZREDNIKOM

1. Šolski mediator obvesti razrednika tistega učenca, ki je kršil mediacijski sporazum.
2. Razrednik presodi, če gre za hujšo ali ponavljajočo se kršitev mediacijskega sporazuma. V tem primeru mediacijski sporazum postane neveljaven in se proti kršitelju ukrepa v skladu s pravili šolskega reda.
3. Če gre za enkratno lažjo kršitev mediacijskega sporazuma, razrednik ustno opozori kršitelja in ga seznanjajo s posledicami večkratne ali hujše kršitve mediacijskega sporazuma.
4. Razrednik zapiše zaznamek. Če mediacijski sporazum postane neveljaven, o tem obvesti starše kršitelja.

Priloga B: seznam kršitev, postopkov in ukrepov Postopki in ukrepi niso rangirani. Učitelj ob kršitvi izbere enega izmed postopkov in ukrep. Vedenje in delo učitelji beležijo v e-asistenta. Dodeljujejo pozitivne in negativne točke.

1. Lažje kršitve

Kršitev	Postopek	Ukrep
Neprimerno ravnanje s hrano, neprimerna uporaba oz. uničevanje pribora	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Pisno obvestilo staršem.
		Restitucija.
Neopravičeni izostanki do vključno šest ur	Pogovor učitelja z učencem	Učenec samostojno predela vsebino učne snovi, pri kateri je neopravičeno izostal (učitelj lahko pri naslednji učni uri to tudi preveri).
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Pisno obvestilo staršem. Učenec dobi neopravičeno uro (ure).
Neopravičeni izostanki nad 6 ur, vendar ne več kot 12 ur	Pogovor učitelja z učencem	Učenec samostojno predela vsebino učne snovi, pri kateri je neopravičeno izostal (učitelj lahko pri naslednji učni uri to tudi preveri).
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Pisno obvestilo staršem. Učenec dobi neopravičeno uro (ure).
Večkratni prihodi k uri brez ustreznih pripomočkov (tudi brez opreme za šport)	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Učencu se ne dovoli opravljati tistih športnih vaj, pri katerih bi se lahko zaradi neustrezne opreme poškodoval. Namesto tega lahko opravlja ustrezne vaje ali se izobražuje o teoriji športne vzgoje.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja. Pisno obvestilo staršem.

Odklanjanje dela (učenec noče pisati, vendar pri tem ne moti ostalih)	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Pisno obvestilo staršem.
	Pogovor šolske svetovalne službe, razrednika, vodstva šole in učenca s starši	Dokončanje neopravljenih (učnih) obveznosti v šoli pod nadzorom učitelja po pouku ali pred poukom s soglasjem in vednostjo staršev.
Neupoštevanje navodil učitelja	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Pisno obvestilo staršem.
Zadrževanje v garderobah po pouku	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika in vpis v eAsistenta.
Neupoštevanje pravil pospravljanja	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Pisno obvestilo staršem .
	Pogovor razrednika z učencem	Restitucija.
Neprimeren prihod na kosilo/vrivanje/spuščanje	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
Prepisovanje pri ocenjevanju znanja	Pogovor učitelja z učencem	V prvi triadi ustno opozorilo in pogovor z učencem.
		Učitelj se lahko odloči za ukrep: prekinitvev opravljanja ocenjevanja znanja, odvzem pisnega izdelka in negativna ocena tega pisnega izdelka.
Neupoštevanje šolskega hišnega reda ali navodil dežurnega učitelja	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Pisno obvestilo staršem.
Neupoštevanje bontona	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Pisno obvestilo staršem (podpis).
		Zadržanje na razgovoru v zvezi z reševanjem problemov s soglasjem in vednostjo staršev.
		Restitucija.
Mediacija	Določen z mediacijo.	
Slabo opravljanje oz. neopravljanje nalog dežurnega učenca za oddelek	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Dodaten teden opravljanja nalog dežurnega učenca.

Onesnaževanje šole	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
		Pisno obvestilo staršem.
		Restitucija.
Namerno neupoštevanje pravil (tudi ločevanja odpadkov)	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
		Pisno obvestilo staršem.
Uporaba mobilnega telefona ali multimedijskega predvajalnika v času učnega procesa, razen za namen učnega procesa	Pogovor učitelja z učencem	Začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec moti izvedbo pouka ali ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je potrebno shraniti na posebej za te namene določeno varovano mesto in o odvzemu obvestiti starše.
Neupoštevanje pravil knjižničnega reda	Pogovor knjižničarja z razrednikom	Ustno opozorilo učitelja.
Poškodba ali izguba knjige	Pogovor knjižničarja z učencem	Restitucija.
Večkratno zamujanje k pouku in drugim vzgojno – izobraževalnim dejavnostim	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Učenec dobi neopravičeno uro (ure).
Nesodelovanje pri organiziranih akcijah urejanja šole in šolske okolice	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Restitucija.
Motenje pouka	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
		Presedanje.
		Odstranitev učenca od poka. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca. Dogodek se vpiše v eAsistenta.
Neustrezno opravljanje nalog reditelja	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Podaljšana obveznost opravljanja nalog reditelja in vpis v e-Asistenta.

Učenec v šoli ne skrbi za lastno zdravje in varnost	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
		Pisno obvestilo staršem.
		Začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec moti izvedbo pouka ali ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je potrebno shraniti na posebej za te namene določeno varovano mesto in o odvzemu obvestiti starše.
	Pogovor šolske svetovalne službe z učencem	Ustno opozorilo svetovalne službe, s pojasnilom, zakaj vedenje ni sprejemljivo.
Pogovor šolske svetovalne službe, razrednika, vodstva šole in učenca s starši	Ustno opozorilo strokovnega delavca ali druge odrasle osebe, zaposlene v šoli, s pojasnilom, zakaj vedenje ni sprejemljivo.	
Neupoštevanje pravil vedenja v sanitarijah – nesmotrna poraba toaletnega papirja in brisač	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
		Restitucija.
Razmetavanje ali skrivanje lastnine drugih učencev	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Osebno opravičilo učenca.
		Pisno obvestilo staršem.
Mediacija	Določen z mediacijo.	
Neprimerna opremljenost za dejavnosti izven prostorov šole (npr. tabori, šole v naravi, ekskurzije, športne dneve)	Pogovor učitelja z učencem	Učencu se ne dovoli udeležba na dogodku, prireditvi, športnem dnevu ali ekskurziji izven šole - namesto tega se mu omogoči nadomestni učni proces.
Prinašanje zabavne elektronike v šolo, razen za namene pouka	Pogovor učitelja z učencem	Začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec moti izvedbo pouka ali ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je potrebno shraniti na posebej za te namene določeno varovano mesto in o odvzemu obvestiti starše.

Okrnitev ugleda šole	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Razrednik obvesti starše	Pisno obvestilo staršem.
		Učencu se ne dovoli udeležba na naslednjem dogodku, prireditvi, športnem dnevu ali ekskurziji izven šole - namesto tega se mu omogoči nadomestni učni proces.
Pogovor svetovalne delavke z učencem	Restitucija.	
Laganje, ki ni z namenom prikrivanja kaznivega dejanja	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
	Razrednik obvesti starše	Pisno obvestilo staršem.
Kršitev, ki s temi pravili ni opredeljena	Postopek pred tričlansko komisijo	Tričlanska komisija ugotovi teže kršitve in se opredeli za enega izmed ustreznih ukrepov v skladu s temi pravili.

2. Težje kršitve

Kršitev	Postopek	Ukrep
Ponavljajoče se istovrstne kršitve – neizpolnjevanje dolžnosti ali neupoštevanje dogovorjenih pravil, zaradi česar so že bili izvedeni vzgojni postopki	Postopek pred tričlansko komisijo	Tričlanska komisija ugotovi težo kršitve in se opredeli za enega izmed ustreznih ukrepov v skladu s temi pravili.
	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
	Postopek za prestavitev učenca v drugi oddelek	Učenca se začasno prestavi v drugi oddelek.
Nedovoljeno zapuščanje šolske stavbe in zadrževanje izven šolskega prostora	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja in obvestilo staršem.
	Pogovor razrednika z učencem	Obvestilo staršem.
Zvočno ali slikovno snemanje pouka brez namena zaničevanja in zasmehovanja ter objave in posredovanja tretji osebi oziroma javnosti	Pogovor učitelja s starši	Začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec moti izvedbo pouka ali ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je potrebno shraniti na posebej za te namene določeno varovano mesto in o odvzemu obvestiti starše.
	Pogovor razrednika s starši	
	Pogovor svetovalne delavke s starši	
Občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur oziroma strnjeni neopravičeni izostanki nad 18 ur	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
Grob verbalni napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo (žalitve, zmerjanje, zasmehovanje, opolzko govorjenje, razširjanje lažnih govoric...)	Pogovor razrednika z učencem	Učenec mora zapisati razmišljanje o svojem vedenju: kaj je storil napačno, kakšno bi bilo boljše ravnanje in kako bo popravil storjeno napako.
	Pogovor svetovalne delavke z učencem	Ustno opozorilo učencu in obvestilo staršem. Učencu lahko dodeli ukrep prepovedi približevanja določenemu učencu.
	Mediacija	Določen z mediacijo.
	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
Fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo, pri čemer nista ogrožena zdravje ali življenje	Mediacija	Določen z mediacijo.
	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
	Pogovor svetovalne delavke z učencem	Ustno opozorilo učencu in obvestilo staršem. Učencu lahko dodeli ukrep prepovedi približevanja določenemu učencu.

Prihod oziroma prisotnost v času vzgojno-izobraževalnega procesa pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole	Pogovor šolske svetovalne službe in učenca s starši in postopek izrekanja vzgojnega opomina	Odstranitev učenca od pouka oziroma dejavnosti, prevzamejo ga starši in učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
Spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole, predvajanje erotičnih ali pornografskih vsebin	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
	Mediacija	Določen z mediacijo.
	Pogovor šolske svetovalne službe, razrednika, vodstva šole in učenca s starši	Ustno opozorilo strokovnega delavca ali druge odrasle osebe, zaposlene v šoli, s pojasnilom, zakaj vedenje ni sprejemljivo. Učencu lahko dodelijo ukrep prepovedi približevanja določenemu učencu.
Žaljivo govorjenje (žaljenje, preklinjanje, poniževanje, nestrpne opazke do drugačnih, različnih narodnosti, ver ...) / javno spodbujanje ali razpihovanje narodnostnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva ali nestrpnosti, ali spodbujanje k drugi neenakopravnosti zaradi telesnih ali duševnih pomanjkljivosti oziroma drugačnosti	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
	Mediacija	Določen z mediacijo.
	Pogovor svetovale delavke z učencem	Ustno opozorilo učencu in obvestilo staršem. Učencu lahko dodeli ukrep prepovedi približevanja določenemu učencu.
Napeljevanje h kršitvam / nagovarjanje drugih h kršenju pravil, ki bi imelo za posledico lažjo ali težjo kršitev	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Pogovor razrednika z učencem	Ustno opozorilo razrednika.
	Razrednik obvesti starše	Pisno obvestilo staršem.
	Pogovor svetovale delavke z učencem	Ustno opozorilo učencu in obvestilo staršem.
	Mediacija	Določen z mediacijo.

Namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole ali uničevanje javnih prevoznih sredstev / namerno uničevanje opreme in drugega inventarja šole z manjšo premoženjsko škodo	Šolska mediacija	Določen z mediacijo.
	Razrednik obvesti starše	Restitucija.
	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
Nepooblaščno branje dokumentov osebne narave oz. zaupne narave, šolske dokumentacije idr.	Pogovor učitelja z učencem	Ustno opozorilo učitelja.
	Mediacija	Določen z mediacijo.
	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
Ponarejanje, popravljanje pisnih ocenjevanj, preverjanj, opravičil, obvestil / ponarejanje podpisov in obvestil staršev	Postopek izrekanja vzgojnega opomina	Učencu se izreče vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli.
	Pogovor učenca s svetovalno delavko	Obvestilo svetovalne službe staršem.
Kršitev pravil mediacijskega postopka	Pogovor s šolskim mediatorjem	Šolski mediator opozori kršitelja.
Ponavljajoča se kršitev mediacijskega postopka	Pogovor s šolskim mediatorjem	Mediacija se prekine in se izvedejo drugi predvideni postopki.
Neupoštevanje mediacijskega sporazuma	Pogovor šolskega mediatorja z razrednikom	Učenec skupaj s šolsko svetovalno službo oblikuje sklepe nadaljnega vedenja in jih zapiše.
Kršitev, ki s temi pravili ni opredeljena	Postopek pred tričlansko komisijo	Tričlanska komisija ugotovi teže kršitve in se opredeli za enega izmed ustreznih ukrepov v skladu s temi pravili.

3. Najtežje kršitve (šola ob vseh kršitvah tudi ustrezno vzgojno ukrepa)

Kršitev	Postopek	Ukrep
Uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Psihično nasilje z elementi kaznivega dejanja, socialno izključevanje, osamitev, stigmatizacija, izsiljevanje ali ekonomsko nasilje, zahteve po denarju, grožnje, virtualno nasilje, izvajanje neposrednih ali prikritih oblik agresivnega vedenja do drugih učencev ali delavcev šole / vrstniško nasilje	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Opravljanje nedovoljene pridobitne dejavnosti v šoli ali njeni okolici (prodaja)	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo (dnevnik, redovalnice, spričevala ...)	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo, pri čemer sta ogrožena zdravje ali življenje	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju v času pouka, dnevnih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.

Napeljevanje h kršitvam / nagovarjanje drugih h kršenju pravil, ki bi imelo za posledico najtežjo kršitev	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole ali uničevanje javnih prevoznih sredstev / namerno uničevanje opreme in drugega inventarja šole z večjo premoženjsko škodo	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Objava slikovnih ali zvočnih posnetkov, fotografij v medijih ali uporaba slednjih z namenom zaničevanja ali zasmehovanja	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Uporaba naprav, ki ogrožajo zdravje, varnost ali življenje drugih oseb	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Okrnitev ugleda šole s škodljivimi posledicami	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Namerno poškodovanje in uničevanje tujega imetja v času šolskih dejavnosti izven šole z večjo premoženjsko škodo	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Laganje z namenom prikrivanja kaznivega dejanja	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Goljufanje z elementi kaznivega dejanja in zahteve po pomoči pri goljufanju z elementi kaznivega dejanja	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.
Spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole, predvajanje erotičnih ali pornografskih vsebin z elementi kaznivega dejanja	Odstop obravnave kršitve pristojnim institucijam	Odstop zadeve pristojni instituciji.